

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

De Missa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

illa scuitia manifeste aduersatur voluntati & verbo Dei. Non
lectat nostros Principes nouitas aut disfidium, sed magis fuit
da ratio verbi Dei, præsertim in causa non dubia, quam aliarum
rum omnium.

DE MISSA.

INITIO hoc iterum præfandum est, nos non abolere
sed religiose retinere ac defendere, Fiunt enim apud nos Missæ
gulis Dominicis, & alijs festis, in quibus porrigitur Sacramen-
tis qui vti volunt, postquam sunt explorati atq; absoluti. Et
tur vstitatæ ceremoniæ publicæ, ordo lectionum, orationum, ve-
tus, & alia similia. Aduersarij longam declamationem habent
vfu latinæ linguæ in Missâ, in qua suauiter ineptiunt, quomodo
fit auditori indocto in fide Ecclesiæ, Missam non intellectam
re, videlicet, fingunt ipsam opus audiendi, cultum esse, & præ-
sine intellectu. Hæc nolumus odiose exagitare, sed iudicio
rum relinquimus. Nosq; ideo commemoramus, vt obiter
neamus, & apud nos retineri latinæ lectiones atq; orationes.
autem ceremoniæ debeant obseruari, tum vt discant homines
pturam, tum vt verbo admoniti concipiant fidem, timorem,
ita orent etiam, nam hi sunt fines ceremoniarum: Latine
guam retinemus, propter hos, qui latine discunt atq; intel-
Et admiscemus Germanicas cantiones, vt habeat & populus,
discat, & quo excitet fidem & timorem. Hic mos semper in-
suis fuit. Nam etsi aliæ frequentius, aliæ rarius admiscuerunt
manicas cantiones, tamen fere vbiq; aliquid canebat populus
gua. Illud vero nusquam scriptum aut pictum est, hominibus
desse opus audiendi lectiones non intellectas, prodesse cere-
non quia doceant, vel admoneant, sed ex opere operato, qui
fiant, quia spectentur. Male valeant istæ Pharisaicæ opiniones.

QUO vero tantum fit apud nos publica Missa, seu com-
nis, nihil fit contra catholicam Ecclesiam. Nam in Græcis par-
ne hodie quidem sunt priuatæ Missæ, sed fit vna publica
idq; tantum Dominicis diebus, & Festis. In Monasterijs se-
tidie Missa, sed tantum publica. Hæc sunt vestigia mo-
rum. Nusquam enim veteres Scriptores ante Gregorium, me-
nem faciunt priuatarum Missarum. Qualia fuerint initia
omittimus, hoc constat, quod postquam Monachi mendicant
gnare cœperunt, ex falsissimis persuasionibus, & propter opor-
auctæ sunt, vt omnes boni viri diu iam eius rei modum deside-
rint. Quamquam S. Franciscus recte voluit ei rei prospicere,
stituit, vt singula collegia quotidie vnica communi Missa

esset. Hoc postea mutatum est, siue per superstitionem, siue qua-
 sita causa. Ita ubi commodum est, instituta maiorum mutant ipsi,
 postea nobis allegant auctoritatem maiorum. Epiphanius scribit in
 Asia Synaxin ter celebratâ esse singulis septimanis, nec quotidianas
 fuisse Missas. Er quidem ait, hunc morem ab Apostolis traditum esse,
 Sic enim inquit: *σωάξες δὲ ἐπιτελούμεναι ταχέως αἰσὶν ἀπὸ
 τῶν ἀποστόλων τετραδὶ, καὶ προσεβάτω, καὶ κυριακῆ.*

Et si autem aduersarij in hoc loco multa congerunt, vt pro-
 beat Missam esse sacrificium: tamen ille ingens tumultus verborum,
 prolata hac vnica responsione consilescet, quod hæc quamuis longa
 conuentionis auctoritatem, rationum, testimoniorum, non ostendat,
 quod Missa ex opere operato conferat gratiam, aut applicata pro alijs
 mereatur eis remissionem venialium, & mortalium peccatorum cul-
 pæ & pœnæ. Hæc vna responsio euertit omnia, quæ aduersarij obji-
 ciunt, non solum in hac Confutatione, sed in omnibus scriptis, quæ de
 Missa ediderunt. Et hic causæ status est, de quo ita nobis admo-
 nendi sunt lectores, vt AEschines admonerat Iudices, vt perinde ac
 pugiles de statu inter se certant, ita cum aduersario dimicarent ipsi de
 statu controversiæ, nec sinerent eum extra causam egredi. Ad eun-
 dem modum hic aduersarij nostri cogendi sunt, vt de re proposita di-
 cant. Et cognito controversiæ statu, facilis erit dijudicatio de ar-
 gumentis in vtraq; parte. Nos enim in Confessione nostra ostendi-
 mus, nos sentire, quod Cœna Domini non conferat gratiam ex opere
 operato, nec applicata pro alijs viuis aut mortuis, mereatur eis ex
 opere operato remissionem peccatorum, culpæ aut pœnæ. Et huius
 status clara & firma probatio est hæc, quia impossibile est consequi
 remissionem peccatorum propter opus nostrum ex opere operato,
 sed fide oportet vinci terrores peccati & mortis, cum erigimus corda
 cognitione Christi, & sentimus nobis ignosci propter Christum, ac
 donari merita & iusticiam Christi, Roma. 5. Iustificati ex fide, pacem
 habemus. Hæc tam certa, tam firma sunt, vt aduersus omnes potas
 inferorum consistere queant. Si quantum opus est, dicendum fuit, iam
 causa dicta est. Nemo enim sanus, illam Pharisaicam & Ethnicam
 persuasionem de opere operato, probare potest. Et tamen hæc per-
 suasio hæret in populo, hæc auxit in infinitum Missarum numerum.
 Conducuntur enim Missæ ad iram Dei placandam, & hoc opere re-
 missionem culpæ & pœnæ consequi volunt, volunt impetrare quic-
 quid in omni vita opus est, Volunt etiam mortuos liberare. Hanc
 Pharisaicam opinionem docuerunt in Ecclesia Monachi & Sophistæ:
 QUANTUM autem causa iam dicta est, tamen quia aduersarij
 multas scripturas inepte detorquent ad defensionem suorum
 errorum

errorum, pauca ad hunc locum addemus. Multa de sacrificio in Cœ-
 futatione dixerunt, cum nos in Confessione nostra consulto, hunc
 men propter ambiguitatem vitauerimus. Rem exposuimus, quia
 crificium isti nunc intelligant, quorum improbamus abusus. Non
 male detortas scripturas explicemus, necesse est initio, quia
 crificium exponere. Toto iam decennio infinita pene volumina
 derunt aduersarij de sacrificio, neq; quisquam eorum definitio
 sacrificij hæcenus posuit. Tantum arripiunt nomen sacrificij, vel
 scripturis, vel ex Patribus. Postea affigunt sua somnia, quæ
 sacrificium significet, quicquid ipsis libet.

QVID SIT SACRIFICIUM, ET
 QUÆ SINT SACRIFICII
 SPECIES.

SOCRATES in Phædro Platonis ait, se maxime cupidum
 diuisionum, quod sine his nihil neq; explicari dicendo, neq;
 ligi possit, ac si quem deprehenderit peritum diuidendi, hunc
 se affectari, eiusq; tanquam Dei, vestigia sequi. Et inbet diuidentem
 in ipsis articulis membra secare, ne quod membrum, mali coqui-
 re, quassatum frangat. Sed hæc præcepta aduersarij magnifice
 temnunt, ac vere sunt iuxta Platonem κακοὶ μάγιστροι, facit
 membra corrumpentes, quemadmodum intelligi poterit, cum
 sacrificij recensuerimus. THEOLOGO recte solet di-
 guere Sacramentum & sacrificium. Sit igitur genus horum, vel
 monia, vel opus sacrum. Sacramentum est ceremoniæ, vel opus
 quo Deus nobis exhibet hoc, quod offert annexa ceremoniæ
 sio, vt Baptismus est opus, non quod nos Deo offerimus, sed
 Deus nos baptizat: videlicet, minister vice Dei, & hic offert
 hibet Deus remissionem peccatorum, &c. iuxta promissionem,
 crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit. Econtra. Sacrificium
 ceremonia, vel opus, quod nos Deo reddimus, vt eum honore
 mus, Sunt autem sacrificij species proximæ duæ, nec sunt paræ.
 Quoddam est sacrificium propitiatorium, id est, opus satisfactorium
 pro culpa, & pœna, hoc est, reconcilians Deum, seu placans
 Dei, seu quod meretur alijs remissionem peccatorum. Altera
 cies est sacrificium ευχαριστικόν, quod non meretur remissionem
 catorum, aut reconciliationem, sed fit à reconciliatis, vt pro
 remissione peccatorum, & pro alijs beneficijs acceptis, gratias
 mus, seu gratiam referamus. Hæc duas species sacrificij
 gnopere oportet & in hac controuersia, & in alijs multis dispu-